

SISZÁNTÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRA
A kiadóhivatalban átvéve:
Egész évre 16 k.
Negyedévre 4 ..
Helyben házhoz hordva:
Egész évre 20 kor.
Negyedévre 5 ..
Vidékre postán szállítva:
Egész évre 24 kor.
Negyedévre 6 ..
Egyes szám ára 8 fillér.

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, a hétfő és
ünnepek utáni napok kivételével.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 8.
A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.
Előfizetések és hirdetések a kiadó-
hivatalhoz intézendők.

XX. évfolyam 295. szám. Nagyvárad. Vasárnap 1914 december 20.

Przemysl felmentése előtt.

**Az oroszok Varsó kiürítését sem tartják kizártnak.
A francia haditerv csődje.**

Przemysl felmentése közel van.

Bécs, december 19. (Budapesti Tudósító.) A Reichspost galíciai harctéri tudósítója jelenti: Híre jár, hogy az orosz inváziós sereg feloszloban van. Przemysl közeli felmentését még a nyugodtan latolgatók is meglehetősen hihetőnek tartják.

Orosz offenzíva helyett defenzíva.

Berlin, december 19. A Berliner Tagblatt jelenti Rómából: A Popolo Romano győzelemnek nevezi a németek lengyelországi sikereit, miután az orosz invázió ezzel az egész télre nézve el van intézve. Oroszországnak az offenzíváról a defenzívára kell áttérnie anélkül, hogy a moszkovita télen kívül más szövetségesre számíthatna.

A varsói bankok menekülése.

Krakó, december 19. Feltétlenül megbízható értesülés szerint az összes varsói pénzügyintézetek Pétervárra helyezték át ideiglenesen telepeiket. A bankok vagyonát páncélos különvonatok szállítják el, amelyek már négy nap óta mindennap reggel indulnak el Varsóból. (N. T. H.)

Az oroszok

Varsó feladására készülnek.

Bukarest, december 19. A Novoja Rus legutóbbi száma arról ír, hogy az orosz ostromló seregek egyelőre el kell vonulnia

Przemysl alól. Az érdekes közlemény így szól:

— Nemcsak hogy nem ismertük, milyen az igazi modern háború, de még sejtelmünk sem volt róla mostanáig. Szakadatlanul óriási csatákat vívunk anélkül, hogy döntésre számíthatnánk. Látjuk, hogy egyszer a mi seregünk, másszor az ellenség özönlik és zudul feltartóztatlanul előre, mert a hadiszerenese váltakozó. A visszavonulás nem jelent vereséget, gyakran stratégiai mozdulat. Feladtuk Lodzot stratégiai okokból és ha most szükségesnek mutatkozik, abba fogjuk hagyni Przemysl ostromát is, sőt nem lehetetlen, hogy Varsót is kiürítsük, ha a hadjárat során az derülne ki, hogy ez a város hadvezetés szempontjából nem egyéb, mint egy földrajzi pont. Csak a célt szabad szem előtt tartanunk.

Ismét 1100 orosz fogoly Magyarországon.

Budapest, december 19. Iglórol jelentik: E hó 18-án délben Homonnáról Iglón keresztül a galíciai délnyugati harctéren Grybov és Liskonál foglyul ejtett 1100 orosz katonát, köztük öt tisztet továbbítottak.

Az orosz tüzérség fele elpusztult.

Szofia, december 19. A „Dnevnik“ az oroszok kárpáti betöréséről foglalkozva azt írja, hogy a betört csapatok között levő cári háziezred csaknem teljesen megsemmisült. A lap katonai körökből vett információja szerint az orosz tüzérség a háború alatt felét már elvesztette.

Rémuralom Finnországban.

Stockholm, december 19. Az Aftenbladet jelenti: A jelenlegi finnországi viszonyok nem képzelhetők el egy olyan ember számára, aki szabad országban él.

A finn nemzet tökéletesen ki van szolgáltatva Seyns nevű kormányzója kénye-kedvének.

Alig mulik el nap házkutatások, letartóztatások és számkivetések nélkül. Először két szerkesztő ellen alkalmaztak erőszakot. Ezek közül az egyik a Tavastehus városában megjelenő „Hämeen Voima“ felelős szerkesztője és egyúttal a finn tartománygyűlés tagja volt. Egy egészen ártatlan, minden emberi számítás szerint békés újsághírért rövid adminisztratív uton, három hónapra csukták be a szerkesztőt. A napokban elismerték a büntetés törvénytelenességét, a szerkesztőt tehát ki kellett engedni a börtönből. De alig hogy kilépett a börtön kapujából, két ott posztoló zsendár elfogta és Pétervárra vitte, mint az állami rendre veszedelmes egyént. Itt meg volt pecsételve a sorsa: Szibériába, Tomszkba deportálták. Persze összecsuhták az orosz gonosztevővilág söpredékével. Pénze nincs, Tomszkban bizonyára halálra éhezhetik.

Egész télre vége az orosz invázióknak.

Róma, december 19. A „Popolo Romano“ a szövetséges német-osztrák-magyar sereg lengyelországi győzelméről így emlékezik meg:

— A lengyel harctéren aratott nagy diadal következtében egész télre vége van az orosz invázióknak. Az orosz sereg már most kénytelenlemondani a támadásról és szükségképpen a védekezésre szorul, a nélkül, hogy más szövetségesre számíthatna, mint a moszkovita zord télre.

A franciák torkig vannak az orosz szövetségessel.

Genf, dec. 19. A párisi sajtót a lengyelországi orosz vereség nagyon megdöbbentette. Hiába szigorú a cenzúra, a

Ujdonságok: Szörme-Muffok, Boák, Kalapok és Sapkák.

Divatos ruhaszövetek, mosó-kelmék, flanel és barchetek. Fehérneműek, vászon és szőnyegek. **Hadi felszerelések;** Dr. Jáger alsóruházat, keztyűk, hósapkák, haskötők, lábszárvédők, bőr-bekecsek, gumi-köpeny, és hálósákok. Posztó és bőrkamáslik **Gyapjutakarók és pokróczok legnagyobb választék.** Olcsó, szabott árak! **Czillér Imre** Nagyáruházában.

„Humanitá“-ban pénteken elkecseregett vezércikk jelent meg, a mely e sorokkal végződött:

— Fel kell vetnünk végre a kérdést, vajjon a helyzet magaslatán állanak-e az orosz sereg vezérei, mert Franciaország az orosz segítséget nem képzelte ilyen siralmasnak.

Több orosz hadtest pusztulása a lengyel harctéren.

Zürich, december 19. (Az Est tudósítójától) A „Berni Bund“ jelenti: A lengyelországi esata mindörökké legnagyobb csatája marad a világtörténelemnek. Az orosz hadsereg több hadtestet veszített el benne és ha — ami nem valószínű — Oroszország a Visztula mögött még egyszer össze tudja szedni szétvert hadait, nem lehet többé reménye hozzá, hogy felvehesse az offenzívát.

Keleten eldőlt a háború sorsa, még pedig Oroszország ellen, a melynek hadai ezennel csak a védekezésre fognak szorítkozhatni. És van még egy jelenség, a mely kedvét szegheti az orosz hadvezetőségnek, temérdek az orosz hadifoglyok száma.

A cár utja.

Péttervár, december 19. Miklós cár Vladikavkazból elutazott. Elutazása előtt az ottani vidék törzseinek küldöttségeit fogadta, amelyek a cárnak ajándékokat és pénzt adtak hadviselési célokra.

Két orosz szállítóhajó a Dunán.

Bukarest, dec. 19. A Dimineta jelenti: Kedden este két orosz szállítóhajó, amely municióval volt megrakva és Szerbia felé igyekezett, robbanás következtében, — amely mértőföldre volt hallható a román partokon, — néhány perc alatt elsüllyedt. Mint-hogy a víz a robbanás helyén igen mély volt, a hajókon volt legénységet nem tudták megmenteni.

Románia megszüntette az utlevél-kiadást.

Bukarest, dec. 19. A hadügyminiszter intenciójára a belügyminiszter elrendelte, hogy 17—46 életév közötti férfiaknak nem adnak ki külföldre utlevelet.

A pápa a karácsonyi fegyverszünetért.

Milanó, december 19. A Corriera della Sera jelenti Rómából: A pápa újból megkísérelte, hogy karácsonyra a hadviselő felek között fegyverszünetet létesítsen. A vatikán előterjesztése kedden ment el a hadviselő hatalmakhoz. A pápa azzal a kérelemmel fordul a hatalmakhoz, hogy karácsonyra 48 órai fegyverszünetben állapodjanak meg. Az oroszok esetleges kifogásainak azzal akarják elejét venni, hogy az orosz karácsonyi ünnepekre hasonlóképpen fegyverszünetet fognak létesíteni.

A francia hadszíntérről.

Általános offenzíva Nieuportnál.

Péttervár, december 19. A nyugati harctér legjelentősebb új eseménye az, hogy a németek, akikről az a hit volt elterjedve, hogy jó darabig passzivitásban lesznek, fiatal új erőket vontak össze Nieuportnál és nehéz ágyuk számára új utakat és alapzatokat készítvén, a szövetségesek pozíciói ellen az általános offenzívát megkezdték. A nehéz ágyuk és a gyalogsági csapatok puskatüze szakadatlanul szólnak. A szövetségesek főparancsnoksága — felismerve a helyzet komolyságát — vasuton állandóan szállítja a megerősítéseket.

A német hivatalos jelentés.

Berlin, dec. 19. A nagyfőhadiszállás jelenti: Nyugaton tegnap az ellenséges támadások egész sora történt, Nilupost és Bixeschoote közelében és Labassetől északra még folyik a harc. Lenstől nyugatra, Alberttől keletre és Noyontól nyugatra a támadásokat visszautasítottuk.

A kelet-poroszországi határon Pilkollentől nyugatra az orosz lovas támadást visszavertük.

Orosz-Lengyelországban az ellenség üldözését folytattuk. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

A francia haditerv csődje.

Stockholm, december 19. A Nya Daglight Allehanda jelenti: Akármit is gondolhat az ember azokról a táviratokról, amelyek Franciaország elfáradásáról szólnak, annyit mégis be kell ismerni, hogy a franciák elernyedőben vannak. Az a reményük, hogy a németeket elkergethessék állásaikból, mindig halványabb lesz, különösen mióta az oroszok is megmutatták, hogy nem feleltek meg a beléjük helyezett várakozásnak. Mindenféle tervről beszéltek a franciák, amely arra irányult, hogy nagyarányú offenzívával áttörjék a németek vonalát.

Azonban ezek a tervek Joffre és Millerand tábornok óvatosságán csődöt mondtak. Millerand hadügyminiszter belátja, hogy segédforrásai egyre gyorsabban kiapadnak. Most már a legutolsó elképzelhető tartalékokat állította sorba és ezenkívül állítólag elégtelenül van elkészülve a téli hadjáratra.

Belgium nagysága: 40 négyszög kilométer.

Krisztiania, december 19. Az Aftenposten jelenti: A francia front Armentierestől egészen a Vogézekben lévő Col Sainte Marieig terjed és légvonalban négyszáznegyven kilométer hosszú. Franciaország területéből 20100 négyszög kilométer van német kézen. Belgiumból, amely a háború előtt 29456 négyszög kilométer kiterjedésű volt, mindössze 40 kilométer maradt belga birtoknak.

A malmói királytalálkozó.

Bécs, dec. 19. A Neue Freie Presse jelenti Malmöből:

Schonen svéd tartomány máskor oly esős városában most élénk élet uralkodik. A nyilvános épületeken és számos magánépületen is a három északi birodalom nemzeti lobogóját lengeti a szél.

A három uralkodó konferenciája rendkívül népszerű.

Gusztáv király Gardi gróf tartományi főnök házában szállott meg és ugyanitt tartják meg a tanácskozásokat is.

Az első találkozás délelőtt fél 12 órakor kezdődött és fél 2 ig tartott. Ekkor a közeli Lund város egyetemi hallgatói szerenádokat adtak az uralkodók tiszteletére. Egy órai szünet után a tanácskozásokat este fél 7 ig folytatták. A mai program befejezéséül a régi városház disztermében hangversenyt rendeztek. Holnap reggel folytatják a tanácskozásokat.

Hamburg, december 19. Itteni jól értesült körök szerint a skandináv királyok malmói találkozásán a gazdasági és kereskedelempolitikai kérdések egész sorozata kerül megvitatásra. Mind a három államnak közös sérelme az akna zárlat, amely a semleges kereskedelmi forgalom lebonyolítását akadályozza. Az akna nagyrésze angol, kisebb része orosz eredetű. Az aknázás következté-

ben a skandináv kikötők forgalma a rendesnek egyharmadára csökkent és ezenkívül a kereskedelmi halászat és halkonzerváló ipar is teljesen megbénult.

Dániának külön sérelme, hogy Oroszország megtiltotta a vajnak, tojásnak, szárnyasnak Dániába való kivitelét, azon indoklással, hogy Dánia ezeket az élelmiszereket Németországba továbbítja. E tilalom következtében élelmiszerinség állott be Dániában, ahol eddig a szükségletek nagyrészt Oroszországból szereztek be.

Norvégia külön sérelme, hogy Oroszország minden előzetes bejelentés nélkül vasut építését kezdte meg Tromsö norvég kikötő irányában. Ez a kikötő állandóan jégmentes és ezért régi aspirációja az orosz kereskedelmi politikának. Nyolcszáz munkás dolgozik a vasuti építkezésnél és a vonal végállomása Karungi.

Mivel Hollandiának is nagy kára van, a hajózás kényszerű korlátozásából előre látható, hogy a malmói határozatokat a holland kormányval is közölni fogják azzal, hogy a közös érdekek védelmére vegyen részt, a semleges északi hatalmak együttes akciójában.

Bulgária egyetlen ellensége: Szerbia.

Bukarest, dec. 19. A Diminatea-nak jelenti Péttervárról: Madjarov péttervári bolgár követ kijelentette, hogy Bulgária és Törökország között jó viszony áll fenn ugyan,

Karácsonyi cukorka és csokoládé-vásár

ASZÓDI Kossuth-utcai fő- és Rákóczi-uti fióküz letében megkezdődött.

Telefon szám 635.

Aszódi-cég cukorkákban vezet.

Telefon szám 635.

Egy kilogramm friss szalon cukorka 2.20 korona. Egy teljes karácsonyfa collectio 140 drb 2.40 korona.

de azok a hírek, melyek tudni vélik, hogy Bulgária és Törökország között titkos egyezség léteznék, teljesen alaptalanok.

Arra a kérdésre, hogy Bulgária miért nem támogatja ebben a háboruban Szerbiát a monarchiával szemben, kijelentette Madjarov, hogy egy erős Szerbia állandó veszedelme volna Bulgáriának, amely érdekei ellen cselekedett volna az esetben, ha Szerbiának segítséget nyújtott volna. Bulgáriának a Balkánon csak egy ellensége van: Szerbia.

Török hivatalos jelentés.

Konstantinápoly, december 19. (Magyar Távirati Iroda.) A főhadiszállás a következő kommunikét teszi közzé: Egy angol cirkáló, amely néhány nap óta Akaba előtt cirkált, most katonákat szállított partra. Elősiető csapatunk megtámadta az ellenséget és arra kényszerítette, hogy ismét visszatérjen a hajóra. Tüzelésünk a cirkáló egy fényszóróját elpusztította.

A senussiak legyőzték az indiai angol csapatokat.

Konstantinápoly, december 19. Negyven ezer főnyi fegyveres senussi seregek, miután átkelt az egyiptomi határon, megütközött az indiai angol csapatokkal és teljesen szétverte azokat. A senussiak megszállták az egyiptomi határt Dranától Garáig a karavánut mentén, amely Gaze Sirától Kairó felé vezet.

A téli háboru borzalmai ellen harcosainknak prémre van szükségük. Enyhítsük szenvedéseiket és küldjük egyetlen darab prémünket is a Hádsegélyező Hivatalnak, Budapest, Váci-utca 38. A szállítás díjmentes.

A MENYORSZAGI TELEFON.

(Az »Aarganer Volksblatt« nyomán közli ET.)

Kora reggel van.

Az órségül kiküldött csillagok egymás után vonulnak be az Uristen várába. Megszólalnak a reggeli harangok. Az angyalok és szentek megkezdik napi munkájukat. Gábor főangyal a mennyei távirat- és telefonhivatalba megy. Alig hogy ott van, megszólal a telefon.

Rrrr... Halló...

— Itt a menyország. Ki beszél ott?

— Vilmos német császár.

— Ah, jó reggelt, felség, mivel lehetünk szolgálatodra?

— Ó, kedves Gábor főangyal, mond meg a jó Istennek, hogy háboruba kevetedtem.

— Háboruba? Az bizony elég baj. Hát kivel?

— Oroszországgal, Japánnal, Szerbiával, Montenegróval, Franciaországgal, az angollal, Egyiptommal és Belgiummal.

— Borzasztó sok! De miért?

— A szerbek megölték jóbarátomat, Ferencz Ferdinándot. Az oroszok magtámadták barátaimat, a magyarokat és osztrákokat. Én segítségükre mentem. S hát így összekasztottam a tengelyt a franciával is. Azután jött az angol, végül meg a Japán. Mond meg az Uristennek, hogy segítsen meg.

— No és a belgákkal mi van?

— Hát igen, tudom már, igen, a belgák bevégzett tény elé állítottak s velük is összegabajodtam. Titokban összejátszottak már régen a franciával és angollal ellenem.

Fetser Antal üdvözlése.

Győr városában nagy öröm van Fetser Antalnak győri püspökké kinevezése felett.

Balics Lajos dr káptalani helynök latin nyelvű körlevelet bocsátott ki a győri egyházmegye papságához. A körlevél örömmel tudatja az egyházmegyével, hogy Ófelsége Fetser Antal fölszentelt püspököt nevezte ki az egyházmegye főpásztorává.

A körlevél ünnepi hangon, a klasszikus latinság és a Szentírás magasztos szavaival mutatja be az egyházmegyének az új püspök kiváló személyiségét. Ismerteti azokat a jeles tulajdonságokat, melyek őt az egyházmegye bölcs vezetésére predesztinálták s azt a kiváló, eredményekben gazdag munkásságot, melyet eddig kifejtett. Együttal jelzi, hogy a prekonizációs bulla megérkezéig az eddigi intézkedések maradnak érvényben.

A székeskáptalan a hivatalos jelentés megérkezése után táviratilag üdvözölte az új püspököt és küldöttségileg fog tisztelegni nála Nagyváradon.

Győrvármegye közönsége nevében az alispán tegnap a következő üdvözlőtáviratot küldte az új püspöknek:

Méltóságos

Fetser Antal

győri megyéspüspök urnak

Nagyvárad.

Öszentségének és apostoli királyunk Ófelségének kegye és bölcsessége a magyar királyi kormány bizalmából Méltóságodat, kinek főpásztori szívet és apostoli cselekedeteit a mai harcokban vérzett hősök hálás szavai is a legékeszölőbben hirdetik, győri megyéspüspökké

a legkegyelmesebben kinevezni méltóztatott. Fogadja méltóságod ezen alkalomból Győrvármegye közönségének nevében kifejezett üdvözlőletemet. Németh Miklós, alispán.

Ugyancsak táviratban üdvözölte az új püspököt Győr város nevében Wennes Jenő polgármester is.

Népkonyhát kérnek a szociálisták.

Nincsenek megelégedve az apácák főztjével.

Azt már megszoktuk, hogy ahol a szociálista vezetők egy-egy gyűlésen jelen vannak, ha csak alkalmuk nyílik, lekicsinyléssel támadnak valamely olyan intézményt, amely a katolikus egyházban bírja gyökerét vagy legalább azzal valamelyes vonatkozásban van.

Ma a papokon, holnap az apácákon, holnapután a katolikus hitelveken köszörülnek durva, éles nyelvüket, tekintet nélkül az igazságra.

Ettől a jellemző szokásuktól még a mostani nehéz időkben sem tartózkodnak egy esepet sem; a katolicizmus elleni gyűlöletüket most sem tudják fékezni, mikor pedig a jobberzésűek között leomlik minden ellentét s félre tesznek minden politikai és társadalmi elkülönzést, hogy egyesült erővel, egybeforrott együttérzéssel orvosolják, enyhítsék a háboru által ütött sebeket.

A szociáldemokraták vezetői a lakás- és élelmezési-bizottság tegnapi ülésén elég vakmerők voltak, hogy lekicsinyeljék az apácák buzgalmát, munkásságát.

Azoknak a szelid lelkű nőknek a jótékony működését vették igaztalan bírálat alá, aki mindég az elsők, ha anyomor, a szenvedés enyhítéséről van szó; — akik minden mellék tekintetek nélkül nagy számban most is ott állanak a sebesült katonák ágyainál;

— Jól van no, majd a déli audenciánál előterjesztem Uramnak a kivánságodat. (El.)

... Rrrr. Halló...

— Itt a menyország, ki beszél ott?

— Miklós, az orosz cár.

— Mit akarsz?

— Háborum van...

— Tudom már...

— Ki mondta neked, Gábor főangyal?

— Rokonod: Vilmos.

— Ugy, ő? ... Igen, vele van bajom;

6 ellenségeim segítségére ment.

— De azok az 6 jó barátjai...

— Semmi közöm ehhez, de hát 6 nyugton maradhatott volna, hiszen én különben nem bántottam volna.

— Hát mit akarsz?

— Hjah, tudod, nagy bajban vagyok.

Mondd meg Uradnak, hogy segítsen.

— Majd szólok neki.

— Köszönöm. De igazán ne felejtse el. (El.)

Gábor főangyal töprengeni kezd, hogy hát miképpen terjessze elő ezt a két egymással ellenkező kérést. Megint szól a telefon...

... Rrrr...

— Itt a mennyország, ki van ott?

— György, angol király és indiai császár.

— Ah, örvendek. Rég nem hallottam rólad. Mi újság?

— Háborum van.

— Háborud van? Aztán hány percent van veszélyben?

— Ó, minden, minden... Szörnyű bajban vagyok...

— Te, nagy bajban, azzal az óriási hatalommal?

— Dehogy „óriási“... Rokonom, Vilmos nagy bajba kevert, az egész világgal háboruskodik...

— Azaz hát Angolországgal...

— Azzal is, azzal is...

— Hát mit akarsz?

— Ó, szerezd meg az ég segítségét fegyvereimnek...

— Mit, a dum dum lövegeknek?

— Ó nem; talán, rokonom, Vilmos már megtelefonálta?

— Igen, meg!

— Ne higgy neki! Nekem csak becsületes fegyvereim vannak, seregem kicsiny, flottám napról napra kevesbedik. Égi segedelemre van szükségem. Értesítsd róla az Uristent.

— Ezt már előbb is kérhetted volna...

— Ó, mond meg neki és jelentsd egyúttal, Mary királynő különös tiszteletét is.

— Hát majd megpróbálom... (El.)

— No hát ez érdekes liszta lesz a mai déli audencián... Éppen össze akarja írni Gábor a kérvényezők lisztáját és kérésüket, megint csak megszólal a telefon.

... Rrrr...

— Itt a mennyország, Ki beszél ott?

— Péter, szerb király.

— Kicsoda?

— Péter, szerb király.

— Nagyon sajnálom, itt teljesen ismeretlen. (Rrrr... El.)

Gábor főangyal magában: Mégis csak rettenetes, hogy ez a fráter, akinek kezére

akik, hogy közelebb eső példára mutassunk, évtizedek óta oly szeretettel gondozzák, éllemezik, különösen a Réten, éppen a munkások apró gyermekeinek szájait; akik a fenyegető kolera veszedelem első hírére oly nemes önfeláldozással ajánlották fel szolgálataikat, — mindezt nem haszonlesésből, anyagi előnyök elérése célzatából, hanem csupán az ur Jézus iránti szeretetből.

Ezekről a nemes lelkekről azonban minden sár és szenny visszahull azokra, akik azt rájuk dobálják.

A város törvényhatósága által alakított lakás- és éllemezési-bizottság tegnap délután ülést tartott a városházán, Gerő Ármin főkapitány elnökléte alatt.

A nagyváradi szociáldemokrata párt által beadott kérvényt tárgyalta, amelyet a város tanácsa adott ki véleményes javaslat céljából.

A szociáldemokrata párt, tekintettel a nehéz viszonyokra és a háborúra, a következőket kéri a várostól:

Irjon fel Nagyvárad város közgyűlése a kormányhoz a gabona, liszt és más legszükségesebb élelmiszerek ármegeállítása érdekében s ezen felíratot a többi törvényhatóságnak is küldje meg pártolási céljából. Ezt mint tárgytalanul egyszerűen mellőzték mivel az ármegeállítást már megtörtént.

Kéri továbbá, hogy adjon a város egy waggon ingyen fát a munkásoknak és fél waggon fát az építőmunkások szakegyletének. Ezen kérés felett a bizottság napirendre tért, mert nem tartozik a dolog a bizottság hatáskörébe.

Vásároljon a város nagymennyiségű élelmiszert s azt önköltségen bocsássa a közönség rendelkezésére Napirendre tértek a kérés felett, mivel nincs a városnak pénze; tíz waggon burgonyát szerzett be a város, de azt akkor osztja ki, amikor a nyomor növekszik.

Napirendre tértek továbbá azon kérelem felett is, hogy a város kérje a jogot a tej, tojás, zöldség, vetemények piaci árának megállapítására.

Szervezzék a piaci rendőri felügyeletet s akadályozzák meg az élelmiszerek töme-

ges összevásárlását. A főkapitány rámutatott, hogy a piaci felügyelet már szervezve van.

Allítson fel a város mézárzszerkeket, kenyérgyárat. — A bizottság a mézárzszerkek felállítására vonatkozó kérdés felett napirendre tért, azonban a kenyérgyár felállítását helyesli, olyképen, hogy a város e célra béreljen helyiséget s a város fogadjon fel oda munkásokat, szóval teljesen városi legyen a kenyérgyár.

Végül kéri a beadványban a szociálistapárt, hogy állíttasson fel a város a munkásokotthonban népkonyhát, a női munkások ellátására.

Itt hosszabb vita indult meg. Bernát József szocialista vezető indokolja a kérelmet. Szükség van, hogy a munkásokotthonban népkonyhát állíttasson a város. Amit e tekintetben pl. az apácáknál tettek, az nem felel meg a munkásoknak. Az apácáknál felállított népkonyhákon ehetetlen ételeket adtak; (mindenki tudja, hogy ez egyszerűen közönséges valótlanosság. Szerk.) a munkásoknak ilyenre nincs szükségük, hanem jó és tápláló ételeket kér.

Réz Mihály különösnek találja ezt a kijelentést. Ugy látja, hogy azok kritizálnak, akik a dolgot nem ismerik. Most, hogy a községi iskolák egy része az apáca zárdájában van elhelyezve, naponkint látja azt az áldásos munkát, amit az apácák a jótékony-ság terén kifejtnek. Nap mint nap éppen a legszegényebbek százait látják el meleg étellel, amelyet szeretettel nyújtanak a szűkölködőknek és éheseknek. Természetesen nem francia-étlap szerint főznek, de igen jó, tápláló ételeket. Ezt a jótékony-ságot nem kritizálni, hanem legalább is méltánylással kell fogadni.

Pelle János azt fejtegeti, hogy sok a munkanélküli, ezért kéri a népkonyhát a munkásokotthonban. A püspök által felállított népkonyha csődöt mondott; (erről is mindenki tudja, hogy pont az ellenkezője igaz. Szerk.) nem fejtegeti itt miért, mert van más alkalom a kritikára. Most nem akarnak mindjárt 100 személyre népkonyhát, de ha megnyitják, akkor látják mennyire van szükség.

Zucker József nem látja szükségét most az új népkonyhának, mert ez időszereint nincs munkanélküli ember. Az 6 gyárából 14 embert bevettek katonának és nem kap helyettük másokat, pedig nem szakemberekre van szükség.

Gerő Ármin elnök rámutat, hogy a tanács tájékoztatást kér, hogy tudják, mit akar a szocialista párt. Amit az apácákkal szemben mondtak egyeznek, az *non idem való hang*; eddig ilyen bántó hangon senkiről sem nyilatkoztak itt. Nem is akar ezután sem ilyen hangokat hallani ebben a bizottságban. Majd rátér, hogy indokolni szeretne volna a bizottság határozatát, hogy az teljes legyen s tájékoztatást kíván a tanács arra is, hogy amit kérnek, mibe kerülne.

Hegedüs Nándor szerint a szocialisták beadványát, úgy amint van, perhorreszkálni kell. Indítványozza, hogy a szocialista párt nyilatkozzék, mennyi a munkanélküliek száma s mit igényelnek. A többi azután elvégzi a tanács. Nyujtsák be a statisztikát a tanácshoz.

Bernát József nem akart senkit sérteni, csak felhozta, hogy az apácák népkonyhája nem elégíti ki az igényeket. (Oh, oh, a kis kedves!) Ha újabb statisztikát adnak be, mire azt tárgyalják, ismét elmúlik két hónap s vége lehet a háborúnak is.

A bizottság abban állapodott meg, hogy a szocialisták majd a tanácshoz nyujtsák be a kívánt statisztikát.

A legszebb kézimunkák Tátray cégnél

Rákóczi-ut 4. Telefon 783.

elődje vére tapadt, még ide mer telefonálni. Igazán, borzasztó szemtelen némelyik ember.

... Rrrr...

— Itt a menyország, ki ott?

— Miklós, montenegrói király.

— Ah, hát te mit akarsz?

— Háborum van.

— Már megint?

— Igen, az osztrák-magyar monarchiával és a némettel.

— Neked? ...

— Igen, nekem és rokonomnak Péternek.

— Micsoda Péternek?

— A szerbiainak.

— Hát az rokonod?

— Az; hát nem tudtad?

— Nem, csak úgy sejtettem. De mi bajod a némettel?

— Segít a monarchiának...

— És mi bajod a monarchiával?

— Hát csak egy darabkát akarnék Boszniából és Dalmáciából...

— Minek?

— Tudod, Montenegró nagyon kicsiny, ily kis földterületen nem érdemes uralkodni.

— De hát hiszen te megöregedtél Montenegróban és egészséges maradtál...

— Igen, hála Istennek; de hát szeretném királyságom határait kibővíteni.

— S hát mit akarsz tőlem?

— Mondd meg az Uristennek, hogy segítsen meg.

— Mit? Neked segítsen — lopni?

— Nem, csak sikerrel harcolni a monarchia ellen.

— Hallgass! Ha olyan törpe, mint te, két világhatalomnak mer izenni háborút,

nem vakmerőség Istent segítségül hívni? Isten szívesen megsegíti a gyöngőt, de nem a vakmerőt, a szemtelent.

— Ó, Gábor főangyal, légy szíves egy pár jó szót szólni... Hiszen tudod, hogy mi szlávok, nagyon tiszteljük és szeretjük az Istent...

— Vakmerőt szemtelent nem protegállok. (El)

... Rrrr...

— Itt a menyország, ki beszél ott?

— Alfonz, spanyol király.

— Ugy, ugy? Örvendek. Talán te is háboruba keveredtél?

— Nem, én, nem, hanem szomszédom Poincaré.

— Azt itt nem ismerjük.

— No hát a francia köztársasági elnök...

— A francia köztársaság előttünk nem létezik. Az megfosztotta trónjától az Istent.

— De hát megint vissza akarja helyezni.

— Ó, arra igazán nincs szükség, arról majd mi gondoskodunk; majd ha az Uristennek ismét tetszik...

— Poincaré barátom éppen tárgyalni szeretne a menyországgal, engem bizott meg a közvetítéssel és azt kérdezi, hogy kihez kell fordulnia?

— Igen, igen, mondd meg neki, hogy forduljon csak azokhoz, akiket a francia általi iskolákban fölneveltek. Az Uristent ott nem ismerik, a tankönyvből még a nevét is kitörölték. Erről tegyenek ők (Rrrr... El.)

... Rrrr...

— Itt a menyország, ki van ott?

— Albert, a letiport Belgium szegény

királya. Miután a földön már nincs jog és igazság, az egek Urát hívom fel bosszulónak szegény országom nevében.

— Majd itt vizsgálat tárgyává tesszük, hogy mennyiben van igazad s azután itélkezünk és intézkedünk.

— Én megnyugszom ebben és kérem az Isten segedelmét...

— Emlékezzél azonban először szörnyű bűneire és Belgium sok vétkére, amelyet Kongó ellen elkövetett. (Rrrr... El.)

Közeledik a dél. Fűlsiketítő esengetés. Rrrrrrrrrr...

— Itt a menyország, ki csenget olyan veszettül?

— Itt van Ausztria és Magyarország sok, sok millió lakosa.

— Nos, hát mi az óhajok?

— Szívvel üdvözljük a kis Jézust és az 6 Szüzanyját. Nagyon szeretnénk apáinkat, rokonainkat karácsonyra itthon látni. Ha az apa nem gyújtja meg a karácsonyfa gyertyáit, bizony csak szomorúan pislákolnak azok! Békéért esedezünk a monarchia számára. Az oroszok pusztuljanak haza, a szerbek meg adjanak elégtételt az ártatlanul legyilkolt főhercegi párért...

Felséges császáruink és királyunk hátralevő napjaira egy kis békéért és aranyos derűért is esedezünk. Számtalanszor üdvözljük a derék főherceget és feleségét, szt. Lipótot, szt. Istvánt, Savoiai Jenő herceget, Hofer Andrást, Hunyadit, Kinizsit. Üdvözljük össze hőseinket és kérjük őket is, hogy támogassák veled együtt kérésünket.

— Nagyon szívesen tolmácsolom kérésteket. Isten áldása legyen veletek! (Rrrr... Vége.)

Karácsonyfa ünnepélyek a sebesülteknél.

Szent Karácsony estéje! Téged várnak millió és millió kicsinyek és nagyok egyaránt. Azok, akiknek még szíve nem ösmeri a bánatot, a sajtó fájdalmat, örömpeszeve állják körül a fényárban uszó karácsonyfát, a kis Jézus ajándékát és a nagyok, az apák, anyák, akik boldogan gyönyörködnek gyermekük ártatlan örömeiben.

Igy van ez évről-évre, mikor a megváltó születésének emlékét üljük.

Csak most nincs egészen így.

A szerető apa, a jó testvér hiányzik, messze van az édes otthonától. Messze, messze, ott, hol a halál rózsája virul, ahol oly könnyen osztják a halált; az ádáz küzdelemben a hazáért.

A karácsonyfa tövében a gyermekek öröme mellett a szerető hitves fájó könnye fakad s a boldogság buzgó imában olvad össze. A gondolat elszáll a távol csatatérre, vagy a betegágyhoz, ahol csak küzdelem és szenvedés van.

De a szeretet ezeknek is meghozza a szent ünnep örömeit.

Angyali jóssággal teljes női szívekből fakadt a szeretet virága, a nemes eszme, hogy a családi tűzhelytől távol levő, vagy a kórházak rideg világában sanyilódó sebesült katonákat is részesítsék a szent Karácsony örömeiben.

Előkelő hölgyeink, Pally Lajosné urnó vezető gondossága mellett már hetek óta fáradoznak, hogy a kórházban fekvő sebesültek részére karácsonyfát állítsanak s ajándékokban részesítsenek minden egyes sebesült és beteg katonát.

Mondhatni, az anya szerető gondosságával készítette elő ezt a kedves és felemelő dolgot az a lelkes gárda, mely már a háboru kezdete óta annyit fáradt a szegény katonák érdekében. S Nagyvárad város társadalma dicséretes buzgalommal támogatta a Pally Lajosné utmutató, példaadó vezetése alatt szorgoskodó hölgyeket, hogy ujjai nyomán áldás fakadjon.

Pedig nehéz és nagy munkára vállalkoztak, mert körülbelül hatezer szegény sebesült és beteg katonának kell megszerezni a szent estén az örömet. Kell, mert ők így akarják, s ilyen lelkes csapat derekasan keresztül is viszi, amire szívük szeretetéből vállalkoztak.

A kir. törvényszéki épület földszintjének három termében van felhalmozva mindaz, ami karácsony estéjére a kórházakba kerül.

Ezer és ezer pár harisnya az egyik sarokban; — egy hosszú asztalon, ahol más-kor komoly bírák osztják az igazságot, ezrével hever a zaszóvá átalakított zsebkendő egy részükben már zsebjegyzőkönyv, szipka, pipa, zsebkés stb. apró hasznos dolgok, azonkívül minden egyes zsebkendőbe gyöngéd női kezek szorgalmas munkájának eredménye: 1914. behimezve.

A legbelső teremben vannak a csemegék, csecebecsék: alma, dió, cukorkák, amelyek arányosan elosztva, a kis zacskóba kerülnek.

A másik teremben színes papírból rózsákat csinálnak a karácsonyfák díszítésére, hogy minél kevesebbe kerüljenek s a pénz maradjon az ajándékokra. Az egyik rózsá ma-

gyar nemzeti színekből, a másik sárga-feketéből van összeállítva.

Az iskolákban levő kórházakban a tanítónők gyűjtöttek s amire nem telik, azt a Jobbkéz központja pótolja; más kórházakban pedig egészen a Jobbkéz fedezi a kiadásokat, hogy ne legyen olyan sebesült, aki nem részesül valami ajándékban.

A sebesültek és betegek mindenütt pompás meleg vacsorát kapnak karácsony estéjén, amelyhez a szükséges húst a helybeli mészárosok és hentesek adják ingyen. Kap továbbá egy kalácsot, továbbá bort minden beteg, amely célra gróf Széchényi Miklós püspök nyolcszáz liter jó bort ajándékozott.

Az ünnepélyek csütörtökön, karácsony előtti délután lesznek és pedig a következő helyeken levő kórházakban: Csendőriskola, Bába képezde Ujvárosi iskola, Ritoók-utcai iskola, Szabadkőműves-páholy, Hadapródiskola, Irgalmasok-háza, Darvassy ház, Izraelita-kórház, Tisza Kálmán téri iskola, Keresk. Csarnok, Orsolya zárda, Polgári fiúiskola, Velencei iskola, Szilágyi Dezső utcai iskola, Rózsavölgyi-ház, Allamépítészeti hivatal épülete, Reál iskola, Megyei köz-kórház, Pannövelde, Református-internátus, Ór-utcai iskola, Szent László menedék ház, Jogakadémia, Főgimnázium, Stark iskola, Szent József-intézet, Csapat-kórház, a Vörös-Kereszt-kórház (vasutállomás).

Együttes programot dolgoztak ki. Iskolás gyermekek énekével kezdők az ünnepély, aztán szavalat lesz s utána kiosztják az ajándékokat.

Az ünnepély után osztják ki a vacsorát.

A sebesült katonák pedig áldást rebegnek azokra a jótékony hölgyekre, akik öneik ezt az örömet szerzik.

Harctérre vágyik egy kis hadapród

Nagy Márton főszolgabíró legifjabb fia is hős akar lenni.

Eddig már többször volt alkalmunk foglalkozni Nagy Márton főszolgabíró két hős fiával, akik a harctéren küzdenek. Mindkét katona igazi magyar hős. Olyan, amilyen alig akad a sok jeles katona között. A két fiu Barna és Marci neve már közismert az egész északi harctéren. Eddigi hősiességükért talán már meg is kapták a kitüntetéseiket, melyre különösen a november 27 iki nagy és örök emlékeztető csatában szolgáltak rá.

Most a Nagy család két tagja mellé egy harmadik is be akar vonulni. A legifjabb Nagy fiu, Nagy Ernő az új hős-jelölt. Nagy Ernő októberben vonult be a nagyvárad-i hadapródiskolába, ahol mint első éves növendék kezdte meg a tanulást, Nagyváradról csakhamar a pécsi iskolába helyezték át a növendékeket.

Az iskola falai közt értesült a fiatal gyermek testvérei hősi cselekedeteiről és egyszerre kitört belőle a lelkesedés, a dicsőség utáni vágy s félretéve minden fontolgatást, levelet írt szerkesztőségünk egyik tagjához. A levél valóban páratlan és megérdemli hogy közöljük. A levél szövege a következő:

Kedves T. bácsi!

Tessék megmondani édes apáéknak, hogy nem diós-, mákospatkóra vágyódom én most édesanyám szoknyája mellé; de zabkenyérre és nélkülözésre vitéz bátyáimhoz. Ugy sem lesz én belőlem jó tanuló soha, ne is eről-

tessék apáék ezt a dolgot tovább, nem a könyveken jár most az én eszem. A katonának nem az iskolapadok közt a helye; de a haromező. Szeretek én katona lenni; de nem Pécssett iskolásgyerekként, katonásdit játszva. Elég erős vagyok s a céllövésben sem utolsó, irigylem s megakarom osztani Barna és Marci bátyáim sorsát. Ne lógjak én itt tovább az apámék nyakán. Elég volt a naplopásból! Megyek én is a háboruba s ne érje apáékat a szegény, hogy három katona fiuk közül csak kettő küzd a hazáért. Még arra kérem T. bácsit, küldjön jól kiállított utlevelet, hogy haza ne toloncoljanak szegényszemre. Tessék megértetni az öregekkel, hogy ez nem gyerekes fellobbanás; de komoly, férfias elhatározás!

Boldog karácsonyi ünnepeket kíván tisztelettel:

Nagy Ernő,

3-ik századbeli hadapródnövendék.

A levél természetesen nem érte el a várt hatást, amit munkatársunk rábeszélő képességére alapított kis hősjelölt, mert az életbe vágó dologban azonnal értesítettük Nagy Márton főszolgabíró urat. A levél már utban van ismét Pécs felé.

Nagy Márton főszolgabíró ugyanis azzal a kéréssel küldte el Orbán Sándor hadapródiskolai tanárnak, hogy vegye gondjaiba a fiut és kísérelje figyelemmel, nehogy valami meggondolatlanságot kövessen el. A kis fiu századparancsnokát arra is felkérte az édes apa, hogy értesse meg vele, hogy a 14 éves gyermek még nem háboruba való s hogy majd eljön még az ő idejük is, csak várjanak.

HIREK

* **Esti ájtatosság a várad-olaszi templomban.** Ma este félhétkor a szokásos háborus ájtatosságon a várad-olaszi plebánia templomban Brém Lőrinc tb. kanonok, püspöki titkár fogja a szentbeszédet mondani.

* **A Katholikus Kőr háborus délutánja.** Rendkívüli érdeklődéssel várja a közönség a Kath. Kőr mai háborus délutánját. Pompás műsorral lép a Kőr a közönség elé; minden egyes műsorszám magas színvonalon áll, az egésznek egybeállítása pedig a mostani hangulatnak megfelelő. Előreláthatólag a háborus délután minden tekintetben fényes sikerrel fog járni s a sebesültek karácsonyfájára is jelentékeny összszegyet fog jövedelmezni.

Az ünnepély a Kath. Kőr Szent László termében délután 5 órakor kezdődik; műsora a következő:

1. Kéler Béla: Csokonai Nyitány. Előadja a magy. kir. honvédszenekar.
2. Karácsony a háboruban. Megnyitó beszéd, tartja dr. *Vucskics Gyula*.
3. Csensztóchói legenda, Kiss Menyhért-től. Ima, Szentimrei Márthától. Szavalja *Bihari Ákos*.
4. Részlet (tercett) Hunyady László operából. Éneklék dr. *Krüger Aladárné, Komlóssy Etelka, Halmos A.*
5. A háborunak erkölcsi és társadalmi oldala. Beszéd, tartja *Szilágyi Dózsa*.
6. Belgrád ostroma. Zenekari költemény. Összeállította *Scharf Károly*. Előadja a honvédszenekar.

Belépti jegy: Ülőhely 1 kor., állóhely 40

fillér. Felülfizetéseket a jó cél érdekében szívesen fogadunk.

A jegyek a Kath. Kör háznagyánál előre is megválthatók; valamint előadás előtt 4 órától a pénztárnál.

* **Az elesett hőskért.** Nyitra város törvényhatósági bizottsága elhatározta, hogy felhívást bocsát ki a többi társ törvényhatóságokhoz és községekhez, melyben az elesett hősök neveinek márvány táblán való megörökítését indítványozza.

* **A Katholikus Kör keddi vetítőestéje.** A Katholikus Kör keddi vetítőestélyén a tengerről és a haditengerészetről tar előadást dr Papp Károly. Az előadó 70 remek színes képben fogja bemutatni a tengert és be fogja mutatni egyes államok haditengerészetét gyönyörű tengeri tájképekkel. Az előadás a Katholikus Kör Szent László termében pont 5 órakor veszi kezdetét.

* **Egy önkéntes balesete.** Szomorú balesetnek esett áldozatul Kovács Aladár tüzérönkéntes. Pénteken a gyakorlótérre vonultak ki az önkéntesek. Kovács itt egy ágyuhoz volt beosztva. Mikor az ágyukkal gyakorlatozni kezdtek, az az ágyu amelynél Kovács állott, rája esett és az ágyu fogója belefuródott a combjába. Az önkéntes a nagy vérvesztés miatt elájult. Ápolás végett a csapatkórházba szállították.

* **A 14 es évek történelemben.** Egy olasz lap összeállította, hogy a 14 es év az évszázadok történetében milyen eseményeket mutat fel. Az összeállítás sok érdekes adatot tartalmaz. Több mint ezer év előtt, 814 ben Nagy Károly halálával kezdett bomladozni hatalmas birodalma, 914-ben a Karoling nemzetség kihaltávi és a magyarok bejövételével valamennyi európai állam határa változást szenvedett. 1114-ben Vladimir orosz nagyherceg halálát ágyán felosztotta nagykiterjedésű birodalmát 12 fia között. Az összeállítás kimutatja, hogy a további évszázadok folyamán is milyen nevezetes volt a 14 es év, aztán szól a hozzánk közelebb eső időről. 1714 ben letűnt mindenkorra XIV. Lajosnak, a napkirálynak hatalma. Az utrechti béke után Európa térképe teljesen megváltozott. Attól kezdve lett Anglia a tenger leghatalmasabb ura. Németország kezdte katonai hatalmát kifejteni és egyben Ausztria tulhatalma eltolódik. Poroszországa pedig növekszik. 1714-ben lett teljesen vége Spanyolország tulsulyának is és ebben az évben biztosította magának Anglia Gibraltar birtokát. 1814-ben roskadt össze Napoleon hatalmas ereje. Orosz-, Poroszország, Ausztria és Anglia szövetségük és győzelmük után megváltoztatták Európa térképét. Ekkor lett újból állam Németalföld (Hollandia és Belgium) és a luxemburgi nagyhercegség. Svájc megkapta Genf, Neuchatel és Vallis kantonokat, a genua köztársaságot egyesítették a sardiniái királysággal, a Bourbonok visszatértek Nápolyba, Anglia biztosította magának Maltát. A kimutatás összeállította most arra kíváncsi, hogy mit hoz végeredményben az 1914-es év. Arra csakugyan többen kíváncsiak vagyunk.

* **Adományok a Vörös-Keresztnek.** A Vörös-Kereszt Egylet céljaira 1914 december 13 tól 19-ig a következő adományok folytak be az egylet pénztárába. Koller István hadbíró százados alapítványul; kamatjából évenként a tavaszi ápolónői vizsgán a legjobbnak bizonyult ápolónő ajándéktárgyal jutalmazandó 200 K. A Szigligeti társaság 2 ik háborus matinéjának tisztja jövedelme 55 K 50 fill. Cseprega Miklós 50 K. A nagyváradai orvos és gyógyszerész egylet koszorúmegváltása dr Baróthy Ákos elhunytá alkalmából 50 K. Dr Fleischer Béla koszorú megváltás Lukács Endréért 20 K, Kolliner Miska koszorúmegváltás Lukács Endréért 20 K, Waldmann család koszorúmegváltás Lukács Endréért 20 K. Kirschner Mór és neje koszorúmegváltás Lukács Endré-

ért 10 K. Hirschler Gyuláné a „Nagyvárad” utján 4 K.

x **Megfagyott,** szétől kivörösödött, kicserepedett, arcz, orr, kéz ápolására és fehéritésére gyors és biztos hatású az Y-po jegyű MARMAT TEJ CRÉME és hozzávaló Borax szappan Kapható Farkas István Apolló drogeriájában Rákoczy-ut 7/B Telefon 13-02

* **A Katholikus Népszövetség működése.** A Katholikus Népszövetség december 20-án tartja meg évi rendes közgyűlését. Ebből az alkalomból kiadta évi jelentését, amelyből a következő érdekes számadatokat közöljük: A Népszövetség taglétszáma 285.240. A tagilletményként és a propaganda céljából kiadott nyomtatványok példányszáma ez évben összesen 4,714 660 volt. A központi irodának 48 alkalmazottja van. A központi titkárok 750 gyűlést tartottak az év első felében, mikor még gyűléseket lehetett tartani. A jogvédő iroda 12.520 irásbeli megkeresésre adott ingyen jogi tanácsot. Ezeket kívül a jogvédő iroda személyes megkeresésre 2955 adott felvilágosítást és 2623 esetben eljár különböző hatóságoknál. A Népszövetség gazdasági irodája 2812 esetben adott szakszerű utbaigazítást. E működésén kívül a Katholikus Népszövetség egész erővel felkarolta a fővárosi katolikus egyesületek által „Katholikus Karitás” címen közösen létesített hadsegélyző intézményt amennyiben helyiségeiben otthont nyújtott neki és munkaerőket bocsájított rendelkezésünkre. A Kath. Karitás 400 gyermek részére napközi otthonokat tart fenn a fővárosban, melyekben a gyermekek teljes ellátást kapnak; már eddig több ezer katonát szerelt fel meleg téli ruhával és állandóan 200 asszonynak nyújt munkaalalmat. — Felállította még a Népszövetség a háboru kitörésekor a Tudakozódó Irodát, mely a hivatalos veszteség lajstromok alapján eddig 42.230 tudakozódásra adott választ. A Katholikus Népszövetség a hadikölcsönre 100.000 koronát jegyzett.

x **Családi rum** vaniliával vagy ananással literje K 2.60, továbbá kitűnő Theák kaphatók, Farkas István Apolló drogeriájában Rákoczy-ut 7/B.

* **Katonáink karácsonya.** Ismét szép tanujelét adta Czillér Imre cég áldozatkészségének, amidőn az általa hétfőn, kedden és szerdán rendezendő 3 olcsó eladási nap teljes bevételének 1 százalékát a katonáink karácsonyi ajándékaul följánlotta; miért is felhívjuk a n. é. olvasó közönség figyelmét, hogy az eladás a három napon reggel 8 órától esti 10 óráig tart. Bővebbet a cég lapunk utolsó oldalán közölt hirdetésében.

x **Három liter** családi rumot készíthet bárki pár perc alatt teához, a Farkas-féle Rumkivonattal. Ára utasítással 50 fill. Kapható kizárólag Farkas István Apolló drogeriájában Rákoczy-ut 7-B. Telefon 13-02.

**Tábori alsó ruhák
Vizmentes bakkancsok
Halina csizmák
és Hó cipők**
legjobb minőségben
Reichard Dezső
cégnél
Rákoczy-uton kaphatók.

x **Köhögés, hurut, rekedtség** ellen használjon hurut szeletkét Ára: 60 fillér. Kapható Farkas István Apolló drogeriájában Rákoczy-ut 7/B.

SZÍNHÁZ

Heti műsor.

Vasárnap délután: Leányvásár; este: Karácsonyi álom.

Hétfő: Karácsonyi álom.

Kedd: Karácsonyi álom.

Szerda: Mozikirály.

Csütörtök délután 3 órakor: Mese-délután.

Leányvásár. Hogy a Jakobi és Martos-féle operettek mily nagy közkedveltségnek örvendenek, fényesen igazolják a Szibill előadások telt házai. Vasárnap délután ismét a Jakobi és Martos-féle Leányvásár kerül előadásra, mely iránt már is élénk érdeklődés mutatkozik.

Kabaret mese délután. A Szigligeti-színház igazgatósága a rendkívül érdekes karácsony délutánt fog rendezni, mely alkalommal a közönség köréből is bárkinek alkalmat nyújt az abban való részvételre, akik tehát a karácsony délutáni kabaret mese előadásban részt óhajtanak venni, szíveskedjenek a színház titkári irodájában jelentkezni.

Legujabb táviratok.

A győzelem hire Berlinben.

Budapest, dec. 19. (Sajtóbizottság engedélyével.) Berlinben a győzelmes hire a tömeg I. Vilmos császárt, Hindenburgot, Lundenorfot és az osztrák-magyarokat éltette. A harangok zugtak.

Zavargás Pétervárott.

Budapest, dec. 19. Pétervárott 40.000 éhező munkás a rendőrséggel összeütközött.

Az oroszok vesztesége.

Berlin, dec. 19. Irányadó körök szerint az oroszok vesztesége 250.000 ember.

A bolgár kormány diplomáciai jelentése.

Szófia, dec. 19. A bolgárkormány diplomáciai uton értesítette az osztrák-magyar kormányt, hogy míg a háboru elején visszatartott két gőzöst, négy uszály-hajót, melyek hadiszerrel voltak megrakva birtokába vett. (Táv. Ir.)

Az oroszok veresége.

Budapest, december 19. Hivatalosan érkezett a keleti hadszíntérről. Krosno-Zaklicyni vonalon tul előrenyomuló csapataink tegnap újabb erős ellenállásra akadtak. A Duna-jec alsó folyásánál is heves harc folyik. Az orosz hátvédeket, melyet a folyó nyugati partján szívesen tartottak magukat, csaknem mind elűztük.

Dél-Lengyelországban üldöző harcok voltak. Az ellenséget mindenütt megvertük. Lovasságunk, amely már

tegnapelőtt este benyomult Jadrzejowba (Andrejew) elérte a hidat. Feljebb északon a szövetséges csapatok átlépték a Pilicát.

A Kárpátokban a mi csapataink sikeres kisebb útközeteitől eltekintve semmi sem történt.

Przemyslből kitért csapataink feladata teljesítése után anélkül, hogy az ellenség zavarta volna, több száz hadifogollyal visszatért a várba. (Min. sajtóosztály.)

Rémhírek Párisban.

Róma, december 19. Párisból ijesztő híreket terjesztenek az orosz sereg válságáról, Varsó eleséről. Hivatalosan igyekeznek megnyugtani a franciákat. Csak az orosz sereg új stratégiai csoportosulásáról van szó.

Az orosz vezérkar jelentése.

Budapest, december 19. (Sajtó bizottság engedélyével) Az orosz vezérkar jelentése beismeri tekintettel az egyre növekvő osztrák-magyar erősítésekre kénytelenek állásaikat egyes seregek felvonulásának megfelelően megváltoztatni.

26,000 orosz fogoly.

Budapest, dec. 19. Grilowból érkező tüzérkapitány elbeszélte, hogy a gilowi harevonalról 26,000 orosz foglyot szállítunk.

IGAZSÁG SZOLGÁLTATÁS

§ A megtámadott mezőr. A törvényszék vádta nácsa hatóság elleni erőszak miatt emelt vádat Weinberger Zoltán élesdi lakos ellen. A vádlott Keszteg község határában a gyalog közlekedésre tilalmazott uton a lóherésben járt és mikor Popa Simon mezőr a község határára beakarta kísélni, kirántotta magát a kezei közül és a mezőrt kétszer arcul ütötte. A vádlott tagadta a terhére rótt cselekményt, de a tanuvalomások alapján, a bíróság 60 korona pénzbüntetésre ítélte. A védő az ítélet ellen felebezett.

SZERKESZTŐI PÓSTA.

Próba. Annyi melegség volt benne, hogy sajnáltuk félretenni. Inkább csiszoltunk rajta. Meg fog jelenni karácsonykor. Hasonlítsa össze a javításokat az eredetivel, kivált a rimék szempontjából s a tanulságok szemmel tartása mellett próbálkozzék a jövőben.

A szerkesztésért ideiglenesen felelős:

Dr. PAPP KÁROLY.

Katonai ruhákat

az összes fegyvernemek részére, a mai áron alul előírás szerint és gyorsan készít Darabont Gy. és Tsa elsőrendű polgári és katonai ruházati intézete. A legfinomabb szövet különlegességek, iltöny és téli kabátokra felöltökre állandóan raktáron. Nagyvárad, Szilágyi-Dezso-u. 6. Sonnenfeld palota. Telefon 980. szám.

Meghívás.

A tulkai földbérlő szövetkezet 1914. évi december hó 28-án d. e. 10 órakor a község házában tartja meg alapszabályai 24. §-a alapján.

évi rendes közgyűlést,

melyre a szövetkezet tagjait az alapszabály 26. §-a értelmében meghívom.

Tárgysorozat:

1. Az 1913—1914. évi üzlet eredményéről szóló igazgatósági jelentés tárgyalása és elfogadása.
 2. A felügyelőbizottság jelentése az évi mérleg és üzleteredmény számláról.
 3. Az 1913—1914. évi zárszámadások megvizsgálása.
 4. A mérleg megállapítása.
 5. Az igazgatóság és felügyelőbizottság s a pénztárnok részére a felmentvény megadása.
 6. Igazgató elnök és a pénztárnok lemondása s helyük választás utján betöltése.
 7. A felügyelőbizottság választása.
 8. Esetleges indítványok.
- Az igazgatóság és felügyelőbizottság által megvizsgált és jóváhagyott zárszámadás és évi mérleg a község házában kifüggesztett és bárki által megtekinthető.
- A szövetkezet tagjainak száma 226, üzletrészek száma 297.

Tulka, 1914. december 17.

Kiss Ferencz

igazgató elnök.

Biharmegyei Községi és Körjegyzők

Takarékszövetkezete

(A Nagyvárad Agrár Takarékpénztár Részvénytársaság kebelében)

Nagyvárad, Rákóczi-út 6. szám
(Sarok épület)

Aláírási felhívás!

A „Biharmegyei Községi és Körjegyzők Takarékszövetkezete“ a Nagyvárad Agrár Takarékpénztár r.-t. kebelében 1915 év január hó 1-én megnyitja

VII-ik évtársulatát

és felhívja Nagyvárad város és Biharmegye t. közönségét az évtársulatba való belépésre.

A szövetkezet célja, hogy kötelező heti befizetésekkel tagjaink tőkét gyűjtsön és így tagjait takarékosra szoktassa, másrészt, hogy tagjainak olesó kamat mellett hetenkénti koronás részletekben visszafizethető kölcsönökkel segélyre legyen.

Egy törzsbetét heti 1 korona befizetésre kötelez és

150 korona kölcsön felvételre nyújt módot, mely kölcsönök betáblázás, vagy értékpapír fedezet mellett kezesség nélkül, személyi kölcsönök pedig kezesség mellett (váltóra, vagy kötelezvényre) adataak ki.

Ezen kölcsönök a heti befizetésekkel 3 év alatt törleszthetők le, mely idő elteltével az évtársulat felszámol és a tagok befizetett összege a haszonrészesedéssel együtt a kölcsöntartozás levonásával visszafizettetik.

Beíratási díj törzsbetétenként 60. fillér. Az összes befizetések a szövetkezet üzleti helyiségeiben eszközöndők. Vidékiek befizetéseiket postai csekk utján teljesíthetik.

Psylander

a híres dán mozi-
nész filmen

A
VIGADÓ
mozgó-színházban

vasárnap

délután 3 órától esti 11 óráig
folytatólagos előadások rendez-
tetnek, az

első délutáni előadás
félhelyárakkal

A két órás teljes műsorból ki-
emeljük

A Fenség

című 3 felv. színművet. Leírását ki-
vonatban közöljük.

Helyárak: 1-20, 1-—, —60, —40 fillér

Katonák és gyermekeknek félár. —
Kedvezményes jegyek előre váltha-
tók a dohánytözsdekben.

Czillér 3 olcsó napja!

Aruházamban nem tudom elhelyezni az utóbbi időkben megérkezett nagy mennyiségű

Karácsonyi ajándékokat

ezért értesitem a t. közönséget, hogy rak-táram egy tetemes részét a rendes bolti árnál 50, 40, 35, 30 és 25 százalékkal olcsóbban adom. Teljes három napon át:

**hétfőn, kedden és szerdán
esti 10 óráig tart
a 3 olcsó nap!**

E három olcsó nap teljes bevételének egy százalékát a nagyváradi sebesült katonák karácsonyára adom.

Nagyvárad, 1914. december 20.

Czillér Imre

Női ruha és Blous-kelmék, méterje:
2.40 helyett K 1.20, 8.— helyett K 4.—
3.60 helyett K 1.80, 10.— helyett K 5.—
4.50 helyett K 2.40, 12.— helyett K 6.—
6.— helyett K 3.—, 16.— helyett K 8.—
Barchetek, szintartók 1.60 helyett 80 fill.
Finom szövött barchetek, 2.40 helyett
1 K 60 f.
Gyönyörű ruha barchetek 120 cm szé-
les, 3.20 helyett 2.40
Ing és Blous zefír, legfinomabb, 2.40 he-
lyett 1.60
Gyapju delin 2.— és 2.40 helyett 1.—
Etamin és grenadin 2.— helyett 1.—
Eponge ruhavásznak 1 K-tól feljebb
Blous selymek 1 K-tól feljebb
Ernyők 2 K-tól feljebb
Függöny, szövet, plüsch és esipkéből, 25
százalék engedménnyel.
Selyem kendők, Chenilia és Himalája
Sálak, Berliner és Harasz kendők
25 százalék engedménnyel
Tricó, Selyem, Lüster és Cloth alsó
szoknyák, pazar választék, 30 szá-
zalék engedménnyel
Batist és Lüster kötény, divatos formák-
ban, 35 százalék engedménnyel
Női Blousok szövet, selyem, etamin és
batistból, 50 százalék engedmény.

Női és Gyermekek kabátok és ruháskák
40 százalék engedménnyel
Uri, Női és Gyermekek fehérneműnél 25
százalék engedmény
Szörme-árúk: Muffok, boák, sapkák,
kalapok legolcsóbban. Vörös és kék
róka, alaskai róka, nyest, skunks,
sealskin, mouflan, angora fajokból
Harisnyák 50 fillértől feljebb, Keztyűk 40
fillértől feljebb
Lélekmelegítők, svetterek 2 koronától
feljebb
Kezdt és kész kézimunkák: montiro-
zott párnák, írómappák és casetták
30 százalék engedménnyel
Retikülök és színházi tarsolyok, legye-
zők, ernyők és botok 30 százalék
engedménnyel
Férfi gallérok és kézelők: 5 rétű legjobb
minőség, álló gallér 50 f. helyett 36 f.
dupla gallér 70 f. helyett 44 fillér,
legfinomabb kézelők párja 1 K he-
lyett 60 fillér
Nyakkendők 1 K helyett 60 f., 1.50 he-
lyett 80 f., 2 K helyett 1.10, 3 K he-
lyett 1.50, 4 K helyett 2 K, 5 K he-
lyett 2.50, 6 K helyett 3 K
Férfi és gyermek kalapok, sapkák 30
százalék engedménnyel.

Czillér 3 olcsó napja!